

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 25. januar 2017

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
g. Tomaž Lisec, predsednik

Odbor za zadeve Evropske unije
g. Kamal Izidor Shaker, predsednik

ZADEVA: Zahteva za sklic skupne nujne seje Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odbora za zadeve Evropske unije

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika DZ, skliče skupna nujna seja Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odbora za zadeve Evropske unije, z obravnavo naslednje točke:

»Zaščita porekla terana«.

I. Obrazložitev:

V zadnjem mesecu se zopet odpira problematika terana kot zaščitene vinske sorte, saj želi Evropska komisija Hrvaški omogočiti izjemo pri uporabi imena teran.

Slovenija je teran (vino iz sorte refošk, ki se prideluje samo na Krasu) zaščitila že ob približevanju Evropski uniji v skladu z evropskimi predpisi, Hrvaška pa temu tedaj ni nasprotovala. Hkrati pa je Hrvaška slovensko zaščito terana z lastnim vstopom v EU sprejela. Kasneje si je premislila in zahtevala podelitev določenih izjem glede terana, na koncu pa ji je bila omogočena le prodaja starih, predpristopnih zalog terana do njihovega izčrpanja, ni pa jim bilo odobreno označevanje vina z imenom teran za

vino, ki je bilo proizvedeno po vstopu Hrvaške v EU. Z začetkom julija 2016 se je tako iztekel triletni rok, v katerem so morali hrvaški vinogradniki prodati svoje zaloge vina, označenega kot teran. Vendar kot so že poročali številni slovenski mediji, se glede prodaje hrvaškega terana pravzaprav ni nič spremenilo. Istrski teran se še vedno prodaja v številnih hrvaških trgovinah. Evropski, pa tudi drugi ljubitelji vina pa ga lahko kupijo v hrvaških spletnih vinarnah, ki prodajajo svoja vina tudi tujim kupcem. Istrske vinarne prav tako niso spremenile poimenovanja vina, ki so ga v preteklosti označevali kot teran.

Evropska komisija je 16. 1. 2017, po sestanku posebnega odbora za kmetijstvo v pisni izjavi pojasnila stališča glede terana. V tej izjavi kljub pomislekom Slovenije vztraja, da je dodelitev omejene izjeme Hrvaški pri uporabi imena teran pod strogimi pogoji glede etiketiranja v skladu s pravnim redom EU.

V izjavi piše, da je komisija na omenjenem sestanku članicam opisala ozadje in pravno podlago za svojo namero, da hrvaškim proizvajalcem dodeli omejeno izjemo, ob opredelitvi jasnih pravil za omejitve uporabe imena sorte grozdja teran na etiketi za vino z zaščiteno označbo porekla Hrvatska Istra.

"To ne spreminja ekskluzivne pravice slovenskih proizvajalcev do uporabe imena teran na oznakah za vino za opis zaščitene označbe porekla teran," je komisija pojasnila v pisni izjavi.

Vino teran naj bi bilo torej še naprej zaščiteno le v Sloveniji, Hrvaška pa bi lahko uporabljala ime sorte grozdja pri označevanju vina Hrvatska Istra. Kot so že decembra pojasnili viri pri komisiji, bi moralo v tem primeru teran pisati z manjšimi črkami kot Hrvatska Istra in oboje bi moralo biti na istem vidnem polju. V komisiji so ob tem v pisni izjavi še izpostavili, da se z načrtovanim ukrepanjem dejansko odzivajo na vlogo Hrvaške za odobritev omejene uporabe imena sorte grozdja teran pri označevanju vina z zaščiteno označbo porekla Hrvatska Istra.

Ta vloga je bila po navedbah komisije podana pred pristopom Hrvaške k EU. S svojimi dejanji komisija potrjuje pravice hrvaških proizvajalcev in želi končati trenutno pravno negotovost. Komisija tako deluje v skladu z obveznostmi iz pogodbe, po kateri mora ukrepati. Ob tem komisija v izjavi še izpostavlja stališče, da ni razloga, da bi primer terana obravnavali drugače od drugih primerov, ko je v eni članici zaščitena označba porekla, v drugi članici ali tretji državi pa se pri označevanju vin z zaščiteno označbo porekla uporablja homonim, ki označuje sorto grozdja. Trenutno je 53 takšnih izjem, od katerih ima koristi večina vinogradniških članic unije. Podobna izjema velja za Slovenijo po navedbah komisije v primeru francoskega burgundca in nemške frankinje.

Za to vprašanje je po navedbah komisije ključna zakonodajna podlaga tretji odstavek 100. člena uredbe o skupni ureditvi kmetijskih trgov, po katerem je komisija pristojna za sprejetje delegiranih aktov za upoštevanje obstoječih praks označevanja in dovoljuje izjeme od pravila, da se ime sorte grozdja, pri katerem gre za zaščiteno označbo porekla, ne sme pojaviti na oznaki kmetijskih proizvodov.

Komisija načrtuje, da bi delegirani akt začel veljati do 30. junija 2017. Slovenija sicer verjame v transparentnost delovanja Evropske komisije in pričakuje spoštovanje pravnega reda Evropske unije.

Naj spomnimo, da je Vlada RS na svoji 46. redni seji (15. 7. 2015) obravnavala informacijo o vinu teran, ki ima nacionalno zaščito že več desetletij, od vstopa Slovenije v Evropsko unijo pa tudi polno zaščito EU kot vino, ki se prideluje samo na Krasu v Sloveniji iz sorte refošk. Vlada RS je takrat Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naložila, da vztraja pri zaščiti, brez kakršnekoli izjeme glede uporabe zaščenega imena za druge pridelovalce vina. Poudarila je tudi, da je zaščita terana tudi del kulturne dediščine in nacionalne identitete ter bistvenega ekonomskega pomena za Kras.

A zadnja delovanja našega ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kažejo eno plat zgodbe delovanja ministra in naše diplomacije, ki se hvali, kako smo »z našo potezo korak pred Brusljem«, na drugi strani pa so očitki predstavnikov Evropske komisije, da smo imeli dve leti časa za ureditev razmer z Republiko Hrvaško. A zadev nismo uredili in rešili. Zadeva se bo očitno reševala po sodni poti. A odprtih je kar nekaj vprašanj, ki kažejo na to, da minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter diplomacija nista naredila vsega. Oziroma, da je nekdo drug naredil veliko več. Omenjen problem je očitno tudi rezultat nepremišljenih dejanj vlade Boruta Pahorja in posledično koalicije pri odpiranju in zapiranju predpristopnih poglavij z Republiko Hrvaško, ki sta takrat očitno ravnali zelo vehementno, pri čemer so pogosto zapostavili slovenske interese (teran, kranjska klobasa, varčevalci, NEK, meja...). Podobna zgodba se zdaj dogaja pod vlado dr. Mira Cerarja.

II. Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odboru za zadeve Evropske unije predlagamo, da po končani razpravi sprejmeta naslednje sklepe:

1. Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Odbor za zadeve Evropske unije sta se seznanila s problematiko zaščite terana kot zaščitene vinske sorte.

2. Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Odbor za zadeve Evropske unije nalaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da pisno predstavi slovenski javnosti aktivnosti v zadnjih letih, ki so zasledovale cilj zaščite terana kot zaščitene vinske sorte.

3. Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Odbor za zadeve Evropske unije pozivata Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da naredi vse potrebno, da zaščiti teran kot zaščiteno vinsko sorto.

4. Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Odbor za zadeve Evropske unije predlagata Vladi RS, da razmisli o odgovornosti ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zaradi nedelovanja oziroma slabega delovanja v smeri zaščite terana kot zaščitene vinske sorte.

III. Poslanska skupina SDS predlaga, da na skupno sejo Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odbora za zadeve Evropske unije povabite:

- mag. Dejana Židana, ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Karla Viktorja Erjavca, ministra za zunanje zadeve,
- Phila Hogana, evropskega komisarja za kmetijstvo in razvoj podeželja,
- Marjana Coljo, civilna iniciativa za spoštovanje zaščite terana,
- Borisa Lisjaka, združenje konzorcija kraških pridelovalcev terana,
- Davida Štoka, društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa,
- Dušana Brejca, Vinska družba Slovenije.

Priloge:

- medijsko poročanje

Vodja poslanske skupine SDS,
Jože Tanko